

Besluit

Gewijzigd X-factorbesluit en Rekenvoluminabesluit Transporttaken TenneT 2022-2026

Ons kenmerk : ACM/UIT/608683
Zaaknummer : ACM/23/186810
Datum : 4 maart 2024

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld ingevolge artikel 41a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, TenneT TSO B.V.

1. Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) uitvoering aan artikel 41a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet). Op grond hiervan moet de ACM voor iedere netbeheerder afzonderlijk de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor) en het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld (hierna: rekenvolumina¹) vaststellen.
2. De ACM stelt dit besluit vast voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026. Dit besluit stelt de x-factor en rekenvolumina vast voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT).
- 2a. De ACM heeft de x-factor en rekenvolumina voor TenneT voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 vastgesteld bij besluit van 16 september 2021.² Vanwege een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 4 juli 2023³ (hierna: de uitspraak van het CBb) heeft de ACM het methodebesluit Transporttaken TenneT 2022-2026 gewijzigd.⁴ De wijziging van de methode leidt tevens tot een wijziging van de x-factor. Om deze reden stelt de ACM dit gewijzigde besluit vast, ter vervanging van het besluit van 16 september 2021. Voor de leesbaarheid zijn de gewijzigde randnummers ten opzichte van het besluit van 16 september 2021 geel gemarkeerd.
3. Dit besluit bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstukken 2 en 3 bevatten de procedure van totstandkoming en het wettelijk kader van dit besluit. Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de kosten waar de ACM de θ niet op toepast. In hoofdstuk 5 stelt de ACM de begininkomsten en de x-factor vast. In hoofdstuk 6 staat het dictum verwoord.
4. De ACM heeft twee bijlagen toegevoegd aan het besluit. Bijlage 1 betreft de gewijzigde x-factorberekening (hierna: x-factormodel) en Bijlage 2 Overzicht rekenvoluminabevat de rekenvolumina die de ACM met dit besluit vaststelt. Deze bijlagen zijn een integraal onderdeel van dit besluit.

2. Procedure van totstandkoming van dit besluit

5. Voorafgaand aan dit besluit heeft de ACM, bij besluit van 20 september 2021 met kenmerk ACM/UIT/556553 de methode vastgesteld, als bedoeld in artikel 41, eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, van de E-wet. Op 14 december 2023 heeft de ACM de methode gewijzigd vastgesteld naar aanleiding van de uitspraak van het CBb. In het gewijzigde besluit heeft de ACM vastgesteld dat zij:
 - de statische efficiëntieparameter (de θ) op 1 bepaalt;
 - ten behoeve van de vaststelling van de WACC de parameter risicovrije rente bepaalt aan de hand van staatsobligaties met een looptijd van twintig jaar en bepaalt dat de risicovrije rente minimaal 0,5% bedraagt.

¹ De rekenvolumina representeren de verwachte afzet van de netbeheerder.

² Besluit van 16 september 2021 met kenmerk ACM/UIT/561010.

³ ECLI:NL:CBB:2023:319.

⁴ Besluit van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600678.

De in dit besluit opgenomen x-factor en de rekenvolumina zijn met toepassing van deze gewijzigde methode berekend.

6. De financiële data die de basis vormen voor de berekening van de x-factor worden in belangrijke mate ontleend aan de reguleringsdata die TenneT desgevraagd aan de ACM heeft aangeleverd. De ACM heeft de meest recente reguleringsdata over het jaar 2020 ontvangen op 25 juni 2021 en een aanvulling op de reguleringsdata over de jaren 2018 en 2019 op 22 juli 2021, aangevuld met de meest recente data over niet-gebenchmarkte kosten die op 5 augustus 2021 zijn ontvangen door de ACM.
- 6a. In de eerder aangeleverde reguleringsdata van TenneT voor 2020 bleek een fout te zitten, waardoor de ACM bij de berekening van de x-factor bij het besluit van 16 september 2021 van onvolledige gegevens is uitgegaan. Eén investering in hoogspanningsstations secundair werd hierdoor per abuis niet meegenomen in de berekening van de efficiënte kosten, welke ten grondslag liggen aan de berekening van de x-factor. De ACM heeft TenneT daarom verzocht om een aangepaste module voor de reguleringsdata over 2020 in te dienen. Op 15 december 2023 heeft TenneT deze nieuwe module aangeleverd waarin deze fout is gecorrigeerd. In het onderhavige besluit baseert de ACM zich op de gecorrigeerde reguleringsdata over 2020.
7. De gehanteerde gegevens en de gewijzigde berekening van de x-factor (zie Bijlage 1) zijn op 22 december 2023 voor een feitelijke controle aan TenneT voorgelegd. TenneT heeft aangegeven dat zij hier geen opmerkingen bij heeft.
8. De ACM merkt op dat de x-factor en de rekenvolumina gewijzigd kunnen worden, indien na het nemen van onderhavig besluit blijkt dat de gehanteerde gegevens en/of aannames onjuist of onvolledig zijn.

3. Wettelijk kader

9. De wetgever heeft de ACM belast met de taak een reguleringsystematiek vast te stellen waarmee de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd. Jaarlijks stelt de ACM in het tarievenbesluit de tarieven vast die TenneT in rekening mag brengen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, van de E-wet. De ACM vindt het belangrijk om inzichtelijk te maken hoe deze transporttarieven samenhangen met het onderhavige besluit en met de methode tot vaststelling van de x-factor, en van de rekenvolumina voor TenneT. De ACM hecht hier aan omdat deze begrippen, en de daarbij behorende besluiten van de ACM, onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.
10. De methoden tot vaststelling van de x-factor en van de rekenvolumina voor TenneT zijn vastgelegd in een separaat methodebesluit. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 41 van de E-wet:
“1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt:
a. ten aanzien van de taken, genoemd in artikel 16, met inachtneming van het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd en rekening houdend met het belang van voorzieningszekerheid, duurzaamheid en een redelijk rendement op investeringen, voor netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de

methode vast tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, van de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

b. voor elke taak, genoemd in artikel 16, tweede lid, met inachtneming van het belang dat de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van uitvoering van deze taken worden bevorderd, en rekening houdend met het belang van voorzieningszekerheid, duurzaamheid en een redelijk rendement op investeringen, methode van regulering vast voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet.

Het besluit tot vaststelling van de methode geldt voor een periode van ten minste drie en ten hoogste vijf jaar.

2. Ten aanzien van de taken, genoemd in artikel 16, eerste lid, is het eerste lid, onderdeel a, van overeenkomstige toepassing voor vaststelling van de methode tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet.

3. De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering heeft onder meer ten doel te bereiken dat de netbeheerder in ieder geval geen rendement kan behalen dat hoger is dan in het economische verkeer gebruikelijk en dat de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van de netbeheerders wordt bevorderd.

4. De kwaliteitsterm geeft de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aan en heeft ten doel netbeheerders te stimuleren om de kwaliteit van hun transportdienst te optimaliseren.

5. De rekenvolumina die een netbeheerder gebruikt bij het voorstel, bedoeld in artikel 41b, zijn gebaseerd op daadwerkelijk gefactureerde volumina in eerdere jaren, of worden door de Autoriteit Consument en Markt geschat indien deze betrekking hebben op nieuwe tarieven.

6. Bij de vaststelling van het efficiëntieniveau ten behoeve van de vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering van de netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet laat de Autoriteit Consument en Markt de kosten die betrekking hebben op landspecifieke kenmerken, waaronder de kwaliteit van het net, buiten beschouwing."

11. De ACM stelt ten behoeve van het jaarlijkse tarievenvoorstel van TenneT periodiek de x-factor en de rekenvolumina vast en stelt met dit besluit de hoogte van de x-factor en de rekenvolumina vast door de methode uit het methodebesluit toe te passen. De wettelijke grondslag voor onderhavig besluit is artikel 41a, eerste lid en tweede lid, onderdelen a en c, van de E-wet:

"1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 41b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 41, eerste lid, vast:

a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,

b. [...]

c. het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld.

2. De Autoriteit Consument en Markt kan het in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde rekenvolume gedurende de in de aanhef van dat lid bedoelde periode wijzigen."

12. TenneT zendt jaarlijks aan de ACM een voorstel voor de tarieven die zij ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, van de E-wet. Daarbij neemt TenneT de bij onderhavig besluit door ACM vastgestelde x-factor en rekenvolumina in acht. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 41b, eerste lid, van de E-wet:

"1. Iedere netbeheerder zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een

voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, en de taken, bedoeld in artikelen 7a, 17a en 22a, en voor zover het betreft de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de taken, genoemd in artikel 16, tweede lid, met inachtneming van:

- a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,
- b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 36 of 37,
- c. het bepaalde bij of krachtens artikel 41a,
- d. de formule

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1}$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar $t-1$ en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 20d, voor zover de kosten doelmatig zijn;

f. [Red: dit onderdeel is nog niet in werking getreden;]

g. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn;

h. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;

i. de geschatte kosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet heeft voor investeringen die in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft, in gebruik worden of zijn genomen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;

j. de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 7a, voor zover deze kosten doelmatig zijn en niet op grond van artikel 30b in rekening zijn gebracht via een tarief;

k. de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 17a, voor zover deze kosten doelmatig zijn;

l. de gemaakte kosten voor de uitvoering van artikel 22a, voor zover deze kosten doelmatig zijn en deze kosten niet op grond van het bepaalde bij of krachtens artikel 22a, zevende lid, worden betaald door de verzoeker, bedoeld in artikel 22a, eerste lid."

13. De ACM stelt jaarlijks de tarieven vast en legt deze neer in een tarievenbesluit. Dit tarievenbesluit bevat de transporttarieven die afnemers van het (extra)hoogspanningsnetwerk ten hoogste dienen te betalen. De wettelijke grondslag voor de vaststelling van de tarieven door de ACM is gelegen in artikel 41c, eerste, derde of vijfde, lid van de E-wet:
- “1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de tarieven, die kunnen verschillen voor de verschillende netbeheerders en voor onderscheiden tariefdragers, jaarlijks vast.*
- (...)
- 3. Indien een voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in artikel 41b, eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden, stelt deze de tarieven voor de desbetreffende netbeheerder uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 41b.*
- (...)
- 5. Indien een besluit op grond van artikel 41, eerste lid, of 41a eerste lid, bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herberekent de Autoriteit Consument en Markt de tarieven, bedoeld in het eerste lid, met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode onderscheidenlijk gecorrigeerde doelmatigheidskorting, kwaliteitsterm of rekenvolume, en verdisconteert zij de uitkomsten van deze herberekening in de eerstvolgende op grond van het eerste lid vast te stellen tarieven. Daarbij worden deze herberekening en de wijze waarop de uitkomsten daarvan in de tarieven zijn verdisconteerd separaat weergegeven.”*

4. Toepassing θ

14. Zoals beschreven in randnummer 5 heeft de ACM naar aanleiding van de uitspraak van het CBb in het gewijzigd methodebesluit de statische efficiëntieparameter (de θ) op 1 bepaald. De uitwerking van welke kostensoorten tot de niet-gebenchmarkte kosten behoren en waarop de θ niet wordt toegepast heeft hierdoor geen invloed meer op de bepaling van de x-factor. De ACM schrapt in dit besluit daarom de randnummers uit het besluit van 16 september 2021 die betrekking hadden op de uitwerking van welke kostensoorten tot de niet-gebenchmarkte kosten behoren. In het x-factormodel (zie Bijlage 1) is het onderscheid tussen gebenchmarkte en niet-gebenchmarkte kosten zoals opgenomen in de berekeningen bij het besluit van 16 september 2021 met het oog op navolgbaarheid en eenvoud behouden.

15. [Vervallen]

16. [Vervallen]

17. [Vervallen]

18. [Vervallen]

5. Begininkomsten 2021 en x-factor

19. In het methodebesluit heeft de ACM vastgesteld dat zij de begininkomsten van TenneT bepaalt op het efficiënte kostenniveau 2021, waarbij het efficiënte kostenniveau zodanig is dat TenneT opgeteld

over de reguleringsperiode haar verwachte efficiënte kosten inclusief een redelijk rendement terugverdient.⁵

20. Uit het x-factor model (Bijlage 1) volgt dat het efficiënte kostenniveau 2021 van TenneT gelijk is aan 717.298.001 euro. Op basis hiervan stelt de ACM de begininkomsten van TenneT vast op de hoogte van het hiervoor genoemde bedrag.
21. Volgens de wettelijke formule in artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, groeien of dalen de tariefinkomsten in gelijke stappen per jaar naar de efficiënte kosten aan het einde van de reguleringsperiode. De ACM berekent in het x-factor model welke x-factor zij in elk jaar moet toepassen op de tariefinkomsten aan het begin van de reguleringsperiode (de 'begininkomsten') om geleidelijk naar dit eindpunt te komen. Uit het x-factor model (Bijlage 1) volgt een x-factor van 2,55% per jaar uit deze berekening. De ACM stelt de x-factor voor TenneT vast op de hoogte van het hiervoor genoemde percentage.

⁵ Zie paragraaf 7.1.2 van het gewijzigd methodebesluit Transporttaken TenneT met kenmerk ACM/UIT/600678.

6. Dictum

22. De Autoriteit Consument en Markt maakt gebruik van haar bevoegdheid als bedoeld in artikel 41c, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 om de begininkomsten van TenneT gelijk te stellen aan de verwachte efficiënte kosten. De begininkomsten van TenneT zijn gelijk aan 717.298.001 euro.
23. De Autoriteit Consument en Markt stelt de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 41a, eerste lid, onderdeel a, van de Elektriciteitswet 1998 voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, TenneT vast op 2,55% per jaar op basis van het model in Bijlage 1 bij dit besluit.
24. De Autoriteit Consument en Markt stelt de rekenvolumina als bedoeld in artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, van de Elektriciteitswet 1998 voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, TenneT vast overeenkomstig met Bijlage 2 Overzicht rekenvolumina van dit besluit.

Den Haag,
Datum: 4 maart 2024

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.
mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

Bijlage 1 Gewijzigde X-factorberekening Transporttaken TenneT 2022-2026

1. De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Gewijzigde X-factorberekening Transporttaken TenneT 2022-2026” gepubliceerd met daarin de berekening van de begininkomsten 2021 en de x-factor voor de transporttaken van TenneT voor de periode 2022-2026. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit besluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 2 Overzicht rekenvolumina

Afnemers EHS (220-380 kV)	Rekenvolume
Vastrecht transportdienst per jaar	21,83
kW gecontracteerd per jaar	1.178.290
kW max per maand	10.813.574

Afnemers EHS (220-380 kV) maximaal 600 uur per jaar	Rekenvolume
Vastrecht transportdienst per jaar	0
kW gecontracteerd per jaar	163.453
kW max per week	2.393.696

Afnemers HS (110-150 kV)	Rekenvolume
Vastrecht transportdienst per jaar	93,92
kW gecontracteerd per jaar	14.701.067
kW max per maand	144.038.838

Afnemers HS (110-150 kV) maximaal 600 uur per jaar	Rekenvolume
Vastrecht transportdienst per jaar	0
kW gecontracteerd per jaar	355.537
kW max per week	2.930.912